

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	PWYLLGOR GWAITH A'R CYNGOR SIR
DYDDIAD:	29 TACHWEDD 2019 a 10 RHAGFYR 2019
PWNC:	CYFANSODDIAD Y CYNGOR – PROSES GOSOD Y GYLLIDEB
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	CYNGHORYDD LLINOS MEDI HUWS
PENNAETH GWASANAETH:	MARC JONES, CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU)
AWDUR YR ADRODDIAD:	MARC JONES
FFÔN:	01248 752601
E-BOST:	rmjfi@ynysmon.gov.uk
AELODAU LLEOL:	Amherthnasol

A - Argymhelliad/Argymhellion a'r Rheswm/Rhesymau

Am nifer o resymau, yn bennaf yr etholiad cyffredinol ar 12 Rhagfyr 2019, bydd y setliad dros dro a therfynol i Lywodraeth Leol am 2020/21 yn cael ei gyhoeddi'n llawer iawn hwyrach eleni na'r amserlen arferol. Ni fydd y setliad dros dro'n cael ei gyhoeddi tan 16 Rhagfyr 2019 ac ni fydd y setliad terfynol yn cael ei gyhoeddi gan 25 Chwefror 2020.

Oherwydd yr oedi gyda chyhoeddi'r setliad, bu'n rhaid i'r Swyddogion addasu'r amserlen ar gyfer gosod y gyllideb ac, ar yr un pryd, gydymffurfio gyda'r gofynion yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

Mae'r tabl isod yn amlinellu'r amserlen arfaethedig ac yn nodi a yw'n cydymffurfio â Chyfansoddiad y Cyngor ai peidio.

Y Cam yn y Broses o Osod y Gyllideb	Dyddiad Arfaethedig	Gofynion y Cyfansoddiad	A yw'r Cynnig yn cydymffurfio gyda'r Cyfansoddiad
Y Pwyllgor Gwaith yn cyhoeddi Datganiad Rhag-gyllidebol	Cwblhawyd 16 Medi 2019	Para 4.3.2.2.1 – Cyn 30 Medi mewn unrhyw flwyddyn, bydd y Pwyllgor Gwaith yn cyhoeddi Datganiad Rhag-gyllidebol.	Ydi
Y Pwyllgor Sgrwtini i ystyried y Cynigion Cychwynnol ar gyfer y Gyllideb	13 Ionawr 2020 (a.m.)	Para 4.3.2.2.4 – Bydd y Pwyllgor Gwaith yn cymryd i ystyriaeth sylwadau a dderbyniwyd gan y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol cyn llunio ei Gynigion Cychwynnol mewn perthynas â'r Gyllideb.	Ydi
Y Pwyllgor Gwaith i gyhoeddi ei Gynigion Cychwynnol mewn perthynas â'r Gyllideb	13 Ionawr 2020 (p.m.)	Para 4.3.2.2.5 – Cynigion Cychwynnol mewn perthynas â'r Gyllideb i gael eu cyhoeddi cyn 15 Ionawr.	Ydi
Y Cynigion Cychwynnol mewn perthynas â'r Gyllideb i gael eu hystyried gan y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol	26 neu 27 Chwefror 2020 (dyddiad i'w gadarnhau)	Para 4.3.2.2.8 – O leiaf bythefnos cyn y dyddiad y bydd y gyllideb flynyddol yn cael ei mabwysiadu gan y Cyngor, bydd y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol yn ystyried y Cynigion Cychwynnol mewn perthynas â'r Gyllideb.	Nac Ydi
Y Cynigion Terfynol mewn perthynas â'r Gyllideb i gael eu cyhoeddi gan y Pwyllgor Gwaith	2 Mawrth 2020	Para 4.3.2.2.9 – O leiaf wythnos cyn y dyddiad y bydd y gyllideb flynyddol yn cael ei mabwysiadu gan y Cyngor, bydd y Pwyllgor Gwaith, wedi ystyried ymatebion y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol a chanlyniadau unrhyw ymgynghori, yn cyhoeddi ei Gynigion Terfynol ar gyfer y Gyllideb.	Ydi

Y Cam yn y Broses o Osod y Gyllideb	Dyddiad Arfaethedig	Gofynion y Cyfansoddiad	A yw'r Cynnig yn cydymffurfio gyda'r Cyfansoddiad
Y Cyngor yn mabwysiadu'r Gyllideb Derfynol	10 Mawrth 2020	Mae Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 yn datgan y dylai swm y Dreth Gyngor gael ei bennu cyn 11 Mawrth yn y flwyddyn ariannol cyn y flwyddyn y mae'n cael ei gosod ar ei chyfer.	Ydi – mae'n cydymffurfio â'r gofyniad statudol.

Bydd y Cyngor yn gosod y gyllideb flynyddol a'r Dreth Gyngor ar gyfer 2020/21 yn ei gyfarfod ar 10 Mawrth 2020. Nid yw'r dyddiad ar gyfer gosod y gyllideb flynyddol a'r Dreth Gyngor yn cael ei bennu yng Nghyfansoddiad y Cyngor ond dywed Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 (paragraff 30 (6)) bod raid i'r Dreth Gyngor gael ei gosod cyn 11 Mawrth yn y flwyddyn ariannol cyn yr un y mae'n cael ei gosod ar ei chyfer.

O'r tabl uchod, gellir gweld bod yr amserlen arfaethedig yn cydymffurfio gyda Chyfansoddiad y Cyngor ac eithrio ar gyfer un eitem, h.y. nid yw'r dyddiad y bwriedir i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ystyried Cynigion Cychwynnol y Pwyllgor Gwaith ar gyfer y Gyllid o leiaf pythefnos cyn dyddiad gosod y gyllideb flynyddol.

Er mwyn cydymffurfio gyda Chyfansoddiad y Cyngor, gallai cyfarfod y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol gael ei gynnal ar neu cyn 24 Chwefror 2020 ond mae hyn o leiaf un diwrnod cyn i Lywodraeth Cymru gyhoeddi'r setliad terfynol i Lywodraeth Leol ac, o'r herwydd, byddai'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn ystyried y gyllideb heb wybod beth fyddai'r setliad ariannol terfynol ar gyfer y Cyngor. Byddai'r wybodaeth hon yn allweddol ar gyfer gosod y gyllideb flynyddol a byddai'n anodd i'r Pwyllgor Sgriwtini graffu'r cynigion cyllidebol mewn modd ystyrlon hebddi.

Argymhelliad

Gofynnir i'r Cyngor atal paragraff 4.3.2.2.8 o Gyfansoddiad y Cyngor ar gyfer proses gosod cyllideb 2020/21 a chaniatáu i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ystyried Cynigion Cychwynnol y Pwyllgor Gwaith ar gyfer y Gyllideb lai na pythefnos cyn y dyddiad y bydd y Cyngor yn mabwysiadu'r gyllideb flynyddol, sef 10 Mawrth 2020.

B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Cydymffurfio gyda'r Cyfansoddiad fel y mae wedi ei ddrafftio a chynnal y cyfarfod o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol o leiaf pythefnos cyn dyddiad gosod y gyllideb flynyddol. Gwrthodwyd yr opsiwn hwn oherwydd byddai'n rhaid cynnal y cyfarfod o'r Pwyllgor Sgriwtini cyn i'r setliad terfynol ar gyfer llywodraeth leol gael ei gyhoeddi gan Lywodraeth Cymru ar 25 Chwefror 2020. Byddai hyn yn tanseilio'r cyfraniad gwerthfawr sydd gan Sgriwtini i'w gynnig i'r broses o osod y gyllideb.

Cynnal cyfarfod o fewn y pythefnos cyn gosod y gyllideb. Ni fyddai hynny'n cydymffurfio gyda'r Cyfansoddiad a gallai arwain at her mewn perthynas â'r gyllideb flynyddol ac/neu'r dreth gyngor.

C - Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Dywed Paragraff 2.15.2.1 y Cyfansoddiad: "Ni fydd y Cyngor llawn yn cymeradwyo newidiadau i'r Cyfansoddiad hyd oni fydd y Pwyllgor Gwaith wedi ystyried y cynnig". Oherwydd yr angen i roi sylw brys i'r mater hwn, gofynnir i'r Arweinydd ddefnyddio'r awdurdod sydd wedi'i ddirprwyo iddi er mwyn gwneud yr argymhelliad hwn i'r Cyngor llawn.

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi

D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Amherthnasol

DD - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Mae'r mater wedi cael ei drafod yn llawn gyda'r Prif Weithredwr a'r UDA ac maent wedi cytuno i'r cynnig.
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Awdur yr adroddiad.
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	Paratowyd yr adroddiad ar ôl derbyn cyngor gan y Swyddog Monitro ac mae'r adroddiad wedi cael ei gytuno gyda'r Swyddog Monitro.
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol
5	Eiddo	Amherthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	Amherthnasol
7	Caffael	Amherthnasol
8	Sgriwtini	Amherthnasol
9	Aelodau Lleol	Ymgynghorwyd gyda'r Pwyllgor Gwaith llawn ac mae'r Aelod Portffolio ar gyfer Cyllid a'r Aelod Portffolio ar gyfer Busnes y Cyngor yn benodol wedi bod yn rhan o'r broses.
E - Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrthdodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	Gallai gosod y Dreth Gyngor yn groes i gyfansoddiad y Cyngor ei hun arwain at her nad yw'r gyllideb flynyddol a'r dreth gyngor wedi cael eu gosod yn gyfreithlon. Drwy gymeradwyo'r argymhelliad, gwneir i ffwrdd â'r risg honno.
F - Atodiadau:		
FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		